

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 46. Ad quid teneatur Cajus, qui damnum intulit Titio, putans aut volens inferre Sempronio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

290 Q. 46. Ad quid teneatur Caius, qui damnum intulit Titio, putans & volens inferre Sempronio. R. §. 1. Si putavit se furari, v. g. equum Sempronio, cum tamen equus esset Titii, certum est ad nihil teneri Sempronio, quia nullam ei damnosam injuriam fecit. Quod si equus adhuc exstet, aut Caius per illum fit factus ditior, etiam certum est Cajum teneri ex re accepta hunc restituere Titio. Tota difficultas est, an Caius dici debeat fuisse etiam formaliter injurius Titio, ita ut ideo ex injusta acceptione teneatur restituere, licet nec equus exstet amplius, neque Caius ex illo factus sit ditior: teneri restituere dicunt *Sanch.* l. 2. c. 23. n. 157. *Bonac.* de Rest. d. 1. q. 3. p. ult. §. 2. n. 1. *Haun.* & alii, rationem dant, quia Caius est verè fur, ergo est formalis injustus acceptor, non respectu Sempronii, ergo respectu Titii, ergo ex iniusta acceptione tenetur restituere. Alii cum *Mol.* t. 3. d. 723. n. 4: dicunt non teneri, quod probabile esse dicit *Tamb.* l. 6. c. 4. §. 3. n. 31., rationem dant, quia non cognovit jus esse Titii, ergo non fuit formaliter injurius Titio, cum enim formalis injuria respectu hujus personæ includat actionem formaliter volitâ contra hanc personam, si erretur in hac persona, non poterit actio dici formaliter volita contra hanc personam, adeoque nec formalis injuria respectu illius, ergo debebitur illi restitutio tantum ex re accepta. Ex eodem fundamento docent *Vasq.* *Less.* l. 2. c. 7. dub. 9. *Sanch.* in Confil. l. 1. c. 4. d. 8. *Lugo* d. 8. n. 72. *Tamb.* n. 24. *Petsch.* pag. 163. *Dicast.* de Rest. d. 3. à n. 68. contra alios, si quis inculpate putans se videre feram jaculetur in
hoc

hoc, quod videt, & interficiat, postea autem deprehendat fuisse inimicum, quem ad necem quærebat, ad nihil teneri, quia illa occisio non fuit illi volita. *Nec refert*, quod voluisset occidere, si scivisset esse inimicum, nam inde tantum sequitur, quod occisio hominis fuisset illi volita, si scivisset esse ibi inimicum, non autem, quod nunc fuerit volita; imò cum nunc non sciverit, potius sequitur, quod nunc non fuerit volita. Utraque sententia est probabilis, videturque sic posse componi; Si Cajus furans equum esset actu ita comparatus, saltem implicite, ut adhuc furaretur, quamvis sciret esse Titii, videtur facere formalem iniuriam Titio, quia satis cognoscit saltem confuse jus illius, & error circa personam Titii videtur esse merè consequens vel concomitans, adeoque non impedire rationem voluntarii, ac consequenter tenebitur restituere, etiam ex iniusta acceptione. Econtra si sit saltem implicite ita comparatus, ut non furaretur, si sciret esse Titii, non facit formalem injuriam Titio, re ipsa enim vult relinquere jus Titii illæsum, quamvis per errorem invincibilem lædat, hinc tenebitur tantum ex re accepta: & in hanc distinctionem tandem consentit *Lugo d. 17. à n. 77. & Petsch. pag. 580.*

§. 2. Si Cajus occiderit Titium putans esse Sempronium, *Bonac. Haun. Busenb.* dicunt probabilius esse, quod Cajus ex injuria teneatur ad totam restitutionem, etiam damnorum, quamvis Titius per accidens putaretur esse Sempronius: *Lugo* videtur in hoc casu dubitare, *Molin. & Rebel.* dicunt Cajum teneri ad partem restitutionis,

tionis, quia minùs fuit iniurius, quàm si scivisset esse Titium; *Tamb.* supra dicit probabile esse, quòd ad nihil teneatur: sed videtur etiam res hic componenda, uti antè, si enim actu, saltem implicite, fuerit sic comparatus, ut etiam occidisset Titium, si scivisset adesse, confusè cognovit Titium, adeoque fuit ei iniurius, & tenetur de damnis.

202

§. 3. Si Caius veneno infecerit vinum, illudque posuerit ante Sempronium, volens hunc è medio tollere, Titius autem id nesciens præripiat illud, & Caius, ne scelus suum erumpat, id fieri permittat, Caius in effectu non est homicida, nec tenetur compensare damna ex morte Titii secuta, quia occisio iila Titii non fuit voluntaria Cajo, qui casum illum prævidere non potuit, nec cum tanto suo periculo tenebatur illum impedire.

203

§. 4. Si Caius videns Titium, & putans esse Sempronium, ex odio in Sempronium dicat, iste homo est adulter, si Titius sit audientibus notus, qui ideo putetur adulter, Cajo tenetur restituere Titio damna, si quæ sequantur ex ista infamia: Sempronio autem non fecit injuriam externam, si ejus nomen non expressit.

204

Q. 47. Quid notandum sit circa restitutionem rei & fructuum, item circa deductionem melioramentorum & expensarum. R. Seqq. §. 1. Pro his sunt sequentes Regulæ: 1. Possessor bonæ fidei tenetur restituere rem & fructus, vel quo factus est ditior ex re aut fructibus. 2. Possessor malæ fidei tenetur restituere rem & fructus, si habet, vel si non habet, valorem, licet non sit factus ditior:

item